

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 229/2026-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a sudcov Ladislava Duditřa (sudca spravodajca) a Rastislava Kařřáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpenej A3 advokátska kancelária, s. r. o., Partizánska 25, Trenčín, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 166/2015, proti postupu Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/1/2025, proti postupu Krajského súdu v Trenčíne v konaniach vedených pod sp. zn. 19Co/91/2021 a sp. zn. 19Co/39/2025 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6Cdo/29/2023 takto

rozhodol:

- Postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/1/2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré jej **je** Okresný súd Prievidza **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Okresný súd Prievidza **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **1 014,41 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 229/2026-22 z 23. apríla 2026 bola prijatá na ďalšie konanie ústavná sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/1/2025 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5C/13/2018), postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 19Co/91/2021 a sp. zn. 19Co/39/2025 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6Cdo/29/2023. Vo zvyšných častiach ústavnú sťažnosť odmietol. V časti, ktorá zostala predmetom meritórneho konania sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/1/2015 bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadostučinenia vo výške 50 000 eur zo strany okresného súdu, vo výške 50 000 eur zo strany krajského súdu a napokon vo výške 10 000 eur od najvyššieho súdu a o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 30. júna 2015 na Okresnom súde Bratislava I žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátu s náhradou nemajetkovej ujmy, ktorá jej bola spôsobená nezákonným postupom mesta Prievidza pri ne/zriadení parkovacej zóny v roku 2012 v rozpore s § 6a zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov bez vydania všeobecne záväzného nariadenia mesta. Na námietku žalovaného bola vec upovedomením zo 4. mája 2018 postúpená podľa § 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) na prejednanie a rozhodnutie okresnému súdu.

3. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 140/2021-44 z 11. mája 2021 rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, sťažovateľke priznal finančné zadostučinenie vo výške 1 000 eur a náhradu trov konania. Nález nadobudol právoplatnosť 28. mája 2021.

4. Okresný súd po vydaní nálezu rozhodol rozsudkom č. k. 5C/13/2018-1110 z 9. septembra 2021, ktorým žalobu zamietol na základe nedostatku pasívnej vecnej legitimácie založenej na argumentácii, že regulácia parkovania (za finančnú náhradu) v mestách v zmysle § 6a cestného zákona je výkonom samosprávy a žalované malo byť mesto Prievidza. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 19Co/91/2021 z 19. októbra 2022 rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

5. Na dovolanie sťažovateľky najvyšší súd uznesením sp. zn. 6Cdo/29/2023 z 27. februára 2025 zrušil rozsudok krajského súdu, ktorý následne uznesením sp. zn. 19Co/39/2025 z 21. mája 2025 zrušil rozsudok okresného súdu. Napadnuté konanie je po vrátení veci vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7C/1/2025 a vo veci je naplánované pojednávanie na 19. jún 2026.

6. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv v dôsledku zbytočných prietáhov súdov konajúcich v právnej veci sťažovateľky. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti detailne zrekapitulovala priebeh napadnutého konania, poukázala na časové úseky nečinnosti a neefektívnej činnosti, ktoré majú mať za následok vznik zbytočných prietáhov. Sťažovateľka taktiež ponúkla svoj pohľad a právny názor na prerokúvanú vec, pričom poukázala na viaceré procesné úkony súdov, ktoré považuje za nezákonné.

II.

Vyjadrenia okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu

7. Predsedníčka okresného súdu zrekapitulovala priebeh napadnutého konania, pričom osobitne dala do pozornosti, že na pojednávaní uskutočnenom 11. decembra 2025 bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a pojednávanie bolo odročené na 19. jún 2026 pre účel vyhlásenia rozsudku. Podľa jej názoru je evidentné, že okresný súd konal a koná s najvyššou prioritou v čo najkratších časových úsekoch a v rámci zákonom ustanovených lehôt, a to aj napriek tomu, že konanie nežiada osobitnú rýchlosť konať. Predmetná vec je pritom skutkovo a právne zložitejšia. Dĺžka konania bola v posudzovanom období ovplyvnená najmä situáciou súvisiacou s pandémiou COVID-19. Intenzita úkonov súdu s prihliadnutím aj na procesné správanie strán sporu nedosahuje úroveň, ktorá by mohla znamenať porušenie základných práv sťažovateľky. Ústavnú sťažnosť považuje za neopodstatnenú a požadované finančné zadosťučinenie za neprimerane vysoké.

8. Predseda krajského súdu považuje ústavnú sťažnosť vo vzťahu ku krajskému súdu za zjavne neopodstatnenú, keďže konanie vedené pod sp. zn. 19Co/91/2021 bol skončené do 1 roka od napadnutia veci krajskému súdu a konanie vedené pod sp. zn. 19Co/39/2025 bolo skončené do 1 mesiaca od napadnutia veci krajskému súdu.

9. Podpredsedníčka najvyššieho súdu odkázala na písomné stanovisko predsedu príslušného senátu, ktorý na margo dĺžky dovolacieho konania poukázal na vysoký nápad vecí do senátu vrátane vecí, ktoré predchádzali danému konaniu, a zároveň na to, že najvyšší súd sa až na osobitné výnimky snaží veci vybavovať podľa poradia. Dĺžka dovolacieho konania sa síce nejaví byť optimálnou, vzhľadom na okolnosti a prax prijímania rozhodnutí v dovolacom konaní bez nariadovania pojednávania ju možno považovať za primeranú a neporušujúcu označené práva sťažovateľky.

10. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k vyjadreniam, keďže ich obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je založená na existencii zbytočných prietáhov v napadnutom konaní zo strany konajúcich súdov v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 140/2021-44, teda od 28. mája 2021.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, pretože v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca

sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

13. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo, preto je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd. Táto povinnosť vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 CSP. V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

15. V súvislosti s posudzovaním prvého kritéria ústavný súd poukazuje na závery uvedené v náleze č. k. IV. ÚS 140/2021-44, ktoré sa rovnako vzťahujú aj na prerokúvanú vec.

16. Pri hodnotení správania sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že jej správanie, resp. procesná aktivita mali bezpochyby vplyv na celkovú dĺžku konania, keďže práve sťažovateľka podaním opravných prostriedkov iniciovala odvolacie aj dovolacie konanie. Ústavný súd v danej súvislosti odkazuje na judikatúru ESĽP, podľa ktorej sťažovateľovi síce nemôže byť vyčítané uplatnenie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok, avšak zároveň nemožno pričítať štátu zodpovednosť za prietahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (rozsudok ESĽP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 Dostál proti Českej republike, § 220).

17. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup konajúcich súdov v období od právoplatnosti nálezu č. k. IV. ÚS 140/2021-44, teda od 28. mája 2021 do súčasnosti. Podľa ústavného súdu už samotná skutočnosť, že konanie nie je právoplatne ukončené ani päť rokov od právoplatnosti predošlého nálezu obsahujúceho príkaz konať bez zbytočných prietáhov, nie je súladná s obsahom označených práv sťažovateľky a je sama osebe dostatočujúca na opätovné vyslovenie ich porušenia.

18. V období po právoplatnosti prvého nálezu ústavného súdu (28. 5. 2021) bol 9. septembra 2021 vyhlásený rozsudok okresného súdu, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie 16. septembra 2021. Okresný súd po vykonaní potrebných procesných úkonov predložil spis krajskému súdu 10. novembra 2021, ktorý vo veci rozhodol 24. októbra 2022. Po podanom dovolaní sťažovateľky (15. 11. 2022) bol spis predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie

o dovolaní 1. februára 2023. Najvyšší súd vo veci rozhodol 27. februára 2025 a spis vrátil okresnému súdu 16. apríla 2025.

19. Po vrátení veci najvyšším súdom okresný súd predložil súdny spis krajskému súdu 23. apríla 2025, ktorý vo veci rozhodol 26. mája 2025, teda po 1 mesiaci, s tým, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd vykonal dve pojednávania (14. 11. 2025 a 11. 12. 2025) a následne sa rozhodovalo o vylúčení zákonnej sudkyne z dôvodu zaujatosti (4. 3. 2026), ktorej vec v rámci prerozdelenia spisov pripadla. Aktuálny zákonný sudca na účely vyhlásenia rozsudku vo veci nariadil pojednávanie, ktoré by sa malo uskutočniť 19. júna 2026.

20. Aj keď v postupe okresného súdu neboli zaznamenané súvislejšie obdobia nečinnosti ani nadbytočné procesné úkony, nemožno opomenúť fakt, že jeho meritórne rozhodnutie bolo zrušené v dôsledku kasačných rozhodnutí najvyššieho súdu a krajského súdu, čo je potrebné vnímať ako prejav neefektívneho postupu okresného súdu s bezprostredným dopadom na dĺžku napadnutého konania ako celku. Ústavný súd, pripomínajúc príkaz konať obsiahnutý v náleze sp. zn. IV. ÚS 140/2021, preto konštatuje, že okresný súd nepostupoval v posudzovanom období v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

21. Vo vzťahu k sťažovateľkou označeným konaniam krajského súdu ústavný súd uvádza, že v ich postupe v označených konaniach nevidel existenciu zbytočných prietáhov, na základe ktorých by bolo možné vysloviť porušenie označených práv sťažovateľky. Vo vzťahu k dĺžke konania na najvyššom súde (dva roky a dva mesiace) ústavný súd osobitne dodáva, že pri jej posudzovaní nemohol neprihliadať na samotný charakter dovolacieho konania, kde najvyšší súd nevykonáva priebežne procesné úkony s účasťou sporových strán, čo môže nesprávne vyvolávať dojem „nečinnosti“. Navyše z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd v hierarchii všeobecných súdov, rezultuje, že najvyšší súd rozhoduje iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že časový rámec, ktorý najvyšší súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania (uznesenie sp. zn. I. ÚS 203/2021 z 11. mája 2021, ZNaU 82/2021). Navyše v čase rozhodovania najvyššieho súdu bola právna istota účastníkov konania nastolená právoplatnými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, a preto ústavný súd v zostávajúcej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

22. Vzhľadom na to, že príkaz konať už bol obsiahnutý v náleze sp. zn. IV. ÚS 140/2021, ústavný súd nepovažoval za potrebné ho opakovať a tejto časti ústavnej sťažnosti taktiež nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

23. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez

porušovania základného práva. Keďže ústavný súd nezaznamenal v postupe okresného súdu obdobia nečinnosti, prihliadnuc aj na už priznané zadost'učinenie predošlým nálezom, považoval ústavný súd v okolnostiach veci za primerané priznať s'ťažovateľke finančné zadost'učinenie vo výške 1 000 eur, ktoré jej je okresný súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 2 výroku nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadost'učinenia ústavný súd ústavnej s'ťažnosti nevyhovet (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal s'ťažovateľke náhradu trov konania v sume 1 014,41 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej s'ťažnosti) vykonané v roku 2026 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2026 v sume 15,86 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania tak s príslušnou daňou z pridanej hodnoty, keďže právna zástupkyňa s'ťažovateľky je subjektom registrovaným pre jej platbu, predstavuje sumu 1 014,41 eur. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne s'ťažovateľky (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu